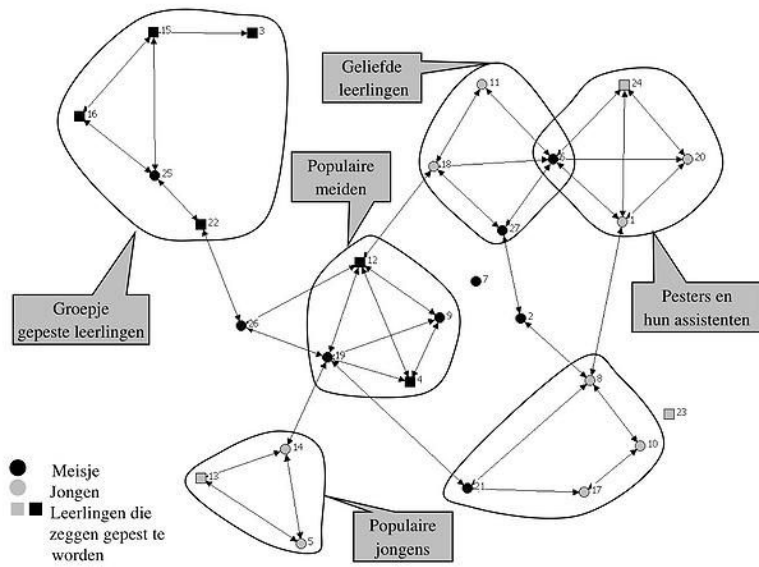

ADELBERT COLLEGE PESTPROTOCOL 2012

Inhoud

Inhoud

Inleiding

Adelbert College protocol tegen pesten

Bijlage 1 Schoolbeleid tegen pesten

- 1.1. Samenvatting schoolbeleid
- 1.2. Wat is pesten?
- 1.3. De vijfsporenaanpak
- 1.4. De preventieve aanpak
- 1.5. Signaleren en adequate actie
- 1.6. Directe aanpak (curatief)
- 1.7. Registratie van grove pesterijen
- 1.8. Als de ouders / verzorgers ontevreden zijn
- 1.9. Ouders hebben een klacht

Bijlage 2 Omgangsregels Adelbert

Bijlage 3 Wat werkt tegen pesten?

Bijlage 4 Digitaal pesten

Inleiding

Het nationaal onderwijsprotocol tegen pesten beoogt via samenwerking binnen en tussen scholen het probleem van het pestgedrag bij jongeren aan te pakken en daarmee geluk, welzijn en toekomstverwachting van jongeren daadwerkelijk te verbeteren. De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit landelijk onderzoek (2000) blijkt dat een op de zestien leerlingen in het voortgezet onderwijs slachtoffer is van pestgedrag. Pestgedrag is (zeer) schadelijk voor leerlingen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van jongeren, in het bijzonder de ouders en de docenten.

In het Adelbert College protocol tegen pesten zijn de afspraken opgenomen die door de verschillende partijen, ouders, docenten, overige medewerkers en leerlingen, nageleefd zullen worden. In de bijlagen worden de verschillende onderdelen van het schoolbeleid verder toegelicht.

Het protocol is opgesteld door de leden van het vertrouwensteam en de zorgcoördinator in samenwerking met de directie en een vertegenwoordiging van het personeel.

Drs. J. Doffegnies
Zorgcoördinator

Adelbert College protocol tegen pesten

Bestuur en schoolleiding van het Adelbert College willen een passend en afdoend antwoord vinden op het probleem pesten. Daarbij vindt de school het essentieel te werken met en vanuit een effectieve samenwerking tussen ouders, docenten, overige medewerkers en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.

De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich aan de volgende schoolbrede afspraken:

- aanpak via en het werken volgens de 'vijfsporenaanpak';
- bewust maken en houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het probleem;
- gerichte voorlichting aan alle ouders van de school;
- beschikbaarheid van mentoren, interne vertrouwenspersonen en externe vertrouwenspersonen;
- beschikbaar stellen van toegankelijke en goede informatie over het probleem pesten, voor leerlingen, docenten, overige medewerkers en ouders;
- beschikbaar stellen van geld voor professionalisering van docenten en overige medewerkers, lesmateriaal, theatervoorstellingen voor leerlingen (en andere bewustmakende activiteiten), lezingen voor ouders (en andere activiteiten) en voor aanschaf van boeken en andere informatie;
- uitwisselen van kennis en ervaring met scholen in het samenwerkingsverband.

De ondertekenaars verklaren zich bereid tot deelname aan de evaluatie van bovenstaande afspraken binnen drie jaar.

Als het protocol is ondertekend, wordt een afschrift beschikbaar gesteld aan alle ouders van de school door plaatsing op het webportaal van de school.

Wassenaar, datum...

Namens de directie

Namens het personeel

Namens de ouders

Namens de leerlingen

Bijlage 1 Schoolbeleid tegen pesten

1.1. Samenvatting schoolbeleid

Het Adelbert College ziet pesten als een serieus probleem en betreft bij het voorkomen en bestrijden ervan alle vijf de betrokken partijen: ouders, docenten en overige medewerkers, pestende leerling(en), gepeste leerling en de rest van de groep. De school hanteert een preventieve aanpak, die bestaat uit het behandelen van het onderwerp aan het begin van ieder schooljaar en in alle 1e en 2e klassen uit het vaststellen van (gedrags)regels met de klas. Als pesten desondanks toch optreedt, verwachten we dat leerlingen en docenten en overige medewerkers dit signaleren en adequate actie ondernemen. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak (curatief). Wanneer (een medewerker van) de school weigert het probleem aan te pakken, of het gebeurt op ineffectieve of onjuiste wijze, dan kunnen de leerlingen en ouders de afdelingsleider of de interne vertrouwenspersoon inschakelen. Wanneer de ouders alsnog een klacht hebben, kunnen zij de klachtencommissie inschakelen.

1.2. Wat is pesten?

Plagen mag, pesten niet. Wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten?¹

Plagen

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Pesten

'Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve en soms onbewuste handelingen verricht door één of meerdere personen'. Pestgedrag is altijd ongewenst. Bij pesten is het ene kind sterker dan het andere kind. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind, de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft vaak geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Pestgedrag kan onbewust zijn, dan moet er een bewustwordingsproces plaatsvinden. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig en is onzeker en bang. Bij pesten loopt de geplaagde blijvende psychische en/of fysieke schade op en is niet in staat zich te verweren.

¹ www.pestweb.nl

Digitaal pesten

Wanneer je in de buurt, op de vereniging of op school gepest wordt, weet je wie de pestkop is. Je zou er dan iets van kunnen zeggen tegen de pester. Op internet of via de telefoon werkt dit anders, daar kun je ook door iemand gepest worden die je niet kent. Juist dit onbekende maakt het pesten via mail, chats, sms, telefoontjes zo vervelend. De pester durft dan veel grover te zijn. Het hacken van e-mailaccounts, bedreigingen of het plaatsen van vervelende foto's op websites zijn voorbeelden van digitaal pesten. Een andere vorm van digitaal pesten is het uitlokken van een vechtpartij en deze filmen met een digitale camera van een mobiele telefoon. Dit schokkende filmpje wordt dan op internet gezet. Digitaal pesten kan op school maar ook, en vooral, thuis gebeuren. De scheldwoorden, beledigingen of bedreigingen kunnen ervoor zorgen dat je je zelfs in je eigen huis niet meer veilig voelt. Zie voor een toelichting hierna: Deel 3 Digitaal pesten.

1.3. De vijfsporenaanpak²

De 'vijfsporenaanpak' bestaat uit aandacht voor de rol van de vijf betrokken partijen: de gepeste leerling, de pester, de omstanders (rest van de groep), de docenten en overige medewerkers en de ouders. Een schoolbrede uitwerking van de preventieve en curatieve aanpak volgt hieronder. De afdelingsteams werken de vijfsporenaanpak uit voor de eigen leerlinggroep en geven zij aan welke specifieke preventieve activiteiten ze uitvoeren en ontwikkelen.

Focus op hulp voor de gepeste leerling

Resultaten uit onderzoek laten zien dat kinderen met weinig vrienden vaker worden gepest, en dat een substantieel deel van de kinderen gedurende langere perioden continu gepest wordt. Antipestactiviteiten en preventiestrategieën moeten zich daarom ook op individuele leerlingen richten in aanvulling op meer algemene antipestmaatregelen. Vooral de kinderen die frequent worden gepest en die weinig vrienden hebben, behoeven individuele hulp. Zij zijn niet alleen de groep met de grootste kans om continue gepest te worden, maar ook de groep met de laagste schoolbeleving.

Focus op hulp voor de pester

Bij pogingen om pesten te verminderen op school dient speciale aandacht gegeven te worden aan de kinderen die frequent actief pesten, aangezien dergelijk pestgedrag onderdeel kan zijn van een bredere problematische agressieve gedragsstijl. Pogingen om actieve pesters te helpen bij het stoppen van hun agressieve gedrag op jonge leeftijd kunnen mogelijk voorkomen dat deze kinderen op latere leeftijd een levensstijl van antisociaal gedrag ontwikkelen. Uit onderzoek blijkt dat frequent actief pestgedrag daarbij kan dienen als een signaal dat een kind risico loopt om een dergelijke gedragsstijl te ontwikkelen.

Focus op hulp aan de omstanders

Pesten is vaak niet alleen een zaak tussen pester en gepeste. De rollen van de omstanders zijn soms juist voorwaarde dat pesten ontstaat. De rollen die in kaart zijn

² www.bobvandermeer.info

gebracht zijn: 'wegkijkers', 'aanvuurders' en 'toekijkers'. Vanuit de brugklas is de rol van 'stopper' toegevoegd: zij die het pestproces helpen stoppen door mensen aan te spreken! Want als je niet ingrijpt ben je (mede)dader.

1.4. De preventieve aanpak

Wat doe je als school om pesten te voorkomen? De school vindt het belangrijk dat alle betrokken partijen pesten als probleem zien. Pesten vindt vaak plaats op school. Pesten is vaak op het hoogtepunt in groep 7 en 8 van de basisschool en klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs. De laatste jaren is het digitaal pesten flink toegenomen. Veel leerlingen beseffen de ernst niet, docenten en ouders zijn vaak niet op de hoogte. Het is dus van groot belang hun bewustzijn te vergroten. De school hanteert duidelijke regels voor een goede omgang. Deze zijn vastgelegd in het Leerlingenstatuut.

In alle afdelingsteams spreken de mentoren/docenten jaarlijks de volgende activiteiten af:

- Mentoren nemen met hun mentorklas in de eerste schoolweken de gedragsregels door uit het Leerlingenstatuut³ en koppelen dit aan ervaringen van gewenst en ongewenst gedrag.
- Mentoren van alle klassen wijden in het eerste kwartaal lessen aan pesten en/of sociale vaardigheden. Een van de belangrijke punten is het mobiliseren van de omstanders: van weggijken, aanvuren en toekijken naar stoppen.
- Mentoren van de klassen 1 en 2 van alle opleidingen stellen met hun klas in de eerste weken van het schooljaar een klassencontract op met de belangrijkste (omgangs)regels (maximaal 10).
- De mentoren van leerjaar 1 en 2 leveren op de 1e ouderavond achtergrondinformatie over pesten en betrekken de ouders bij de afspraken en de naleving van het klassencontract.
- Mentoren informeren ouders hoe zij kunnen handelen wanneer hun kind gepest wordt, andere kinderen pest of behoort tot de 'zwijgende' middengroep. Mentoren leveren ouders (individuele) adviezen.
- Zo nodig houden mentoren een jaarlijkse meting via een vragenlijst.⁴

1.5. Signaleren en adequate actie

Als er zichtbaar en herkenbaar gepest wordt, moeten medewerkers en/of leerlingen direct oplossend optreden. Echter, in de meeste gevallen wordt pesten niet als zodanig herkend. Bijvoorbeeld omdat het onopvallend gebeurt. Of omdat alleen die ene situatie gezien wordt en niet ernstig lijkt, terwijl die ene situatie in een reeks plaatsvindt. Docenten en overige medewerkers, medeleerlingen, ouders en zorgspecialisten dienen extra attent te zijn op de mogelijke tekenen dat een kind gepest wordt en voor samenhangende kenmerken zoals het hebben van weinig vrienden. Kinderen geven zelf aan welke signalen op pesten duiden:

³ Leerlingenstatuut augustus 2010. Artikel 14.5

⁴ Digitaal beschikbaar: pesttest

“volstrekt doodzwijgen; isoleren; psychisch, fysiek of seksueel mishandelen; een kring vormen of insluiten in klas, gang of schoolplein; buiten school opwachten, slaan of schoppen; klopjachten organiseren; op weg van en naar school achterna rijden; steeds naar het huis van het slachtoffer gaan of opbellen; als slaaf behandelen; nooit de echte naam van een klasgenoot gebruiken, maar een bijnaam; voortdurend zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot; opdrachten geven huiswerk te maken of huiswerk innemen; bezittingen afpakken of bewust verkeerd behandelen; cadeaus eisen of geld afpersen; jennen; het slachtoffer voortdurend de schuld van iets geven; telkenmale het slachtoffer uitschelden of ertegen gaan schreeuwen; opmerkingen maken over kleding; beledigen; briefjes doorgeven; kettingbrief schrijven.”

1.6. Directe aanpak (curatief)

Als er gepest wordt, geeft de (gepeste) leerling eerst rechtstreeks terug aan de pester dat hij het niet leuk vindt en dat de pester er direct mee moet stoppen. Aanwezige medeleerlingen ondersteunen de gepeste leerling hierbij. Als de pester er niet mee stopt, kan de (gepeste) leerling of iemand uit de groep dit melden bij de mentor. Dan volgen er drie gesprekken. (Als de mentor niet beschikbaar is, kan de leerling terecht bij een vakdocent die hij vertrouwt, bij de afdelingsleider of bij een vertrouwenspersoon).

Eerste gesprek

Zodra de mentor (of andere vertrouwensdocent, afdelingsleider)⁵ de melding ontvangt, voert hij een eerste gesprek met de leerling die gepest wordt. In dit gesprek wordt het pestgedrag in kaart gebracht en vraagt de mentor aan de leerling of hij onder begeleiding van de mentor een gesprek wil met de pester. Het geniet de voorkeur dat dit gesprek snel plaatsvindt. Indien de gepeste leerling dit beslist niet wil, voert de mentor een gesprek met de pester en treedt op als bemiddelaar. De mentor spreekt daarna alsnog een gesprek met beide partijen af.

Tweede gesprek

In dit tweede gesprek zoekt de mentor met de pester en de gepeste leerling uit wat er precies gebeurd is. De pester en de gepeste krijgen beiden de kans hun verhaal te doen. Als blijkt dat de klacht terecht is, maakt de mentor met de beide partijen de volgende afspraken:

- A het gedrag moet direct stoppen;
- B de leerlingen maken onderling afspraken over het omgaan met elkaar;
- C eventuele medepesters worden door de pester aangesproken om te stoppen.

⁵ Omwille van de leesbaarheid is er voor gekozen om hierna te spreken van 'de mentor' in plaats van alle mogelijke gesprekspartners te noemen.

In het gesprek informeert de mentor de pester over de mogelijke consequenties van doorgaan met pesten. Deze zijn geformuleerd in het Leerlingenstatuut artikel 25.4.

De mentor brengt de ouders van de pester (telefonisch) op de hoogte van het gesprek, de afspraken en de consequenties bij herhaling. De mentor brengt ook de ouders van de gepeste leerling telefonisch op de hoogte van de afspraken. De mentor brengt de afdelingsleider op de hoogte en maakt een notitie in het leerlingdossier (Magister) en brengt zo nodig de overige docenten van de leerlingen op de hoogte van de afspraken.

Derde gesprek

Na twee tot drie weken voert de mentor een derde gesprek met pester en gepeste om te zien of iedereen zich aan de gemaakte afspraken gehouden heeft en of het pesten is gestopt.

Vervolggesprekken

Als het nodig is, volgen er nog individuele gesprekken door mentor, afdelingsleider of leerlingbegeleider voor specifieke adviezen en/of een externe doorverwijzing (via de interne zorgcoördinator) voor bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining. Denk bij de gepeste leerling aan een weerbaarheidstraining of een sociale vaardigheidstraining die de leerling helpt beter om te gaan met pestincidenten en die de vaardigheden versterkt sociale contacten te leggen en vrienden te maken. Denk bij de pester bijvoorbeeld aan een sociale vaardigheidstraining of een cursus omgaan met agressie.

De mentor kan bij de afdelingsleider terecht voor tips en adviezen over bijvoorbeeld de techniek van het voeren van adviserende, confronterende, straffende of probleemoplossende gesprekken.

1.7. Registratie van grove pesterijen

Grove pesterijen worden op aangeven van de directie opgenomen in het register van incidenten zoals omschreven in de wet op het voortgezet onderwijs, artikel 24c1 register van incidenten.

1.8. Als de ouders / verzorgers ontevreden zijn

Wanneer ouders ontevreden zijn omdat (een medewerker van) de school weigert het probleem aan te pakken of de aanpak ineffectief of onjuist is, dan kunnen de ouders de afdelingsleider of de interne vertrouwenspersoon inschakelen.

1.9. Ouders hebben een klacht

Wanneer de ouders alsnog een klacht hebben, kunnen zij een klacht indienen bij de klachtencommissie.

Bijlage 2 Omgangsregels Adelbert

Omgangsregels Adelbert College

- Respecteer elkaar en elkaars verschillen.
- Zorg samen voor een goede sfeer.
- Houd je aan afspraken.
- Houd de omgeving netjes.
- Wees aanspreekbaar op je gedrag en spreek een ander aan als het nodig is.

Bijlage 3 Wat werkt tegen pesten?

Karen van Rooijen-Mutsaers, Wat werkt tegen pesten?
http://www.nji.nl/nji/dossierDownloads/Watwerkt_Pesten.pdf

Bijlage 4 Digitaal pesten

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart e-mail adres om jezelf te registreren op websites.
- Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als je chat.
- Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).
- Verwijder onbekende mensen uit je MSN contactlijst. Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- Bel of mail niet zomaar met kinderen die je van internet kent, en spreek niet met ze af zonder dat je ouders dat weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het chatten kent.
Dus: geen e-mailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. geven.
- Let vooral op bij foto's van jezelf: Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee.
- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam.
Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.
- Verwijder onbekenden bij Facebook en Hyves en andere sociale media.

Wat kun je tegen digitaal pesten doen?

- Niet altijd persoonlijk opvatten.
Als het pesten komt van mensen die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijk gaan schelden.
- Negeer de pestmails, - sms, -chat.
Je kunt het beste niet reageren op haatmailtjes of andere digitale pesterij.
- Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Onderdruk je nieuwsgierigheid!
- Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Dat geldt ook voor chatrooms. Als daar vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop dan met chatten, verlaat die chatroom.

- Blokkeer de afzender. Krijg je pest e-mails, blokkeer dan de afzender. Als het gaat om sms'jes op de mobiele telefoon, dan heb je op sommige mobiele telefoons de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als vanaf een andere telefoon met nummervermelding het bericht wordt verzonden, waarmee de dader zich bloot geeft. Wanneer hij of zij echter de telefoon van iemand anders gebruikt, is weliswaar de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Er is dan weer sprake van anonimiteit. Het nummer kan vervolgens wel worden geblokkeerd.
- Wanneer andere methoden niet helpen, kan uiteindelijk alleen de sms-functie worden uitgeschakeld. In het ergste geval moet een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.
- Praat erover.
Erover praten met je vrienden, je ouders of een leraar die je vertrouwt is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt. Liefst met iemand die veel van computers en internet weet en die niet doorvertelt dat je gepest wordt.
- Bewaar de bewijzen.
Als de pesterijen al in een verder gevorderd stadium zijn en er via de sms, chat of mail bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan. Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestmail of sla de berichten op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP adres van de e-mail kan soms afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is.
- Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail, sms'jes e.d. aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie het verstuurt. Bel de helpdesk op.
- Je kunt naar een van de contactpersonen op school gaan die speciaal zijn aangesteld om je te helpen bij vormen van ongewenst gedrag. Zij kunnen je vertellen wat je nog meer kunt doen om het vervelende gedrag te stoppen. Zij kunnen je ook helpen als het vervelende gedrag misschien al gestopt is maar je er nog steeds last van hebt.
- Aangifte doen bij de politie.
In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen.
- Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten „stalken” wordt genoemd. Dit is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenislaf.nl
- Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld.
- Wees zuinig op je wachtwoorden.
Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze makkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de beheerder van de site.